

Dzs-kuckó

Dzs dzs

Mondogassuk előbb lassan, jól artikulálva, majd gyorsulva:

- dzsam-dzsem-dzsim-dzsum...
- adzsa-edzse-idzsi-udzsu...

Ejtsük tisztán a következő neveket, szavakat, majd mondjuk a szósort gyorsabban, nyelvgyötrőként:

- Dzsamila-Dzsenifer-Dzsenni
- rádza-lándza-nindza-findza

Szómagyarázó

Melyik szó mit jelent? Ismeritek-e a szavak jelentését? – Hallgassuk meg a gyerekek válaszait, majd ahol szükséges, korigáljunk, illetve adjunk magyarázatot:

rádzsa: fejedelem, uralkodó Indiában

lándza: nyeles dobó-szűrő fegyver

nindza: japán harcos, a kémkedés mestere

findza: csésze, kávéscsésze, nagyobb bögre

És a következő szavak mit jelentenek? – Egyenként mondjuk ki a szavakat, hallgassuk meg a gyerekek válaszait, majd pontosítsuk a magyarázatot:

dzsungel: őserdő, esőerdő, sűrű erdő forró vidéken (pl. Indiában)

dzsúsz: gyümölcsle, gyümölcs leve kisajtolva

dzsem: édes, tartósított gyümölcslep, lekvár

dzseki: könnyű, rövid kabát

Képböngésző

A fenti szavak közül melyik képét fedezitek fel a nyitó oldalpáron (32–33. o.)?

Hány dzsekit (rövid kabátot) láttok fent? (5) Milyen dzsekik ezek? (Kire, mire valók?)

Milyen gyümölcsből készülhetett a dzsúsz? (mangó, de körtére is lehet gondolni, illetve citrommal ízesített)

Mi lehet a findzsában? (kávé vagy tea)

Milyen színű a lándzsa? (zöld hegy, barna nyél) Vajon miért? (lehet találgatni, pl. a dzsungel színeire emlékeztet)

Versböngésző

A fenti szavak közül melyiket fedezitek fel a versekben? – A gyerekek néma olvasással böngésszék a versszövegeket!

Milyen dzsekik szerepelnek a dzsekis mondókában? Milyen a jó motoros dzsekije?

Milyen gyümölcsből készült a dzsúsz? Ki készítette?

Milyen a findzsa? Milyen a lándzsa? Milyen teát iszik a rádzsa?

Ivott-e már valaki dardzsiling teát? Mit gondoltok, mit jelent ez a név? – Hallgassuk meg a gyerekek ötleteit! Majd mondjuk el, hogy Dardzsiling egy indiai város, a Himalája déli részén, és a fekete teájáról híres.

Dzsekiváltó

Eszközigény: Dzsekik

Alkossunk a gyerekekből három csoportot, és rendezzünk közöttük sorversenyt, amiben fő szerepet kap egy-egy dzseki! Olyan dzsekit válasszunk a csoportok számára, amit nyugodtan lehet nyúzni, és ami mindenkire jó! A csoportok a következő feladatokban versenyezhetnek (kitalálhatunk még hasonlókat):

- a soron következő versenyző dzsekiben fut a kijelölt pontig és vissza, majd leveszi a dzsekit; a következő játékos felveszi, ő is futva teszi meg a távot, és hasonlóan vált
- hasonló versengés, futás helyett páros lábon szökdeléssel

- az első játékos felveszi a dzsekit, jelre átadja a mögötte állónak, aki szintén felveszi (mindkét karjával belebújik), majd átadja a mögötte állónak; és így tovább, amíg a dzseki az utolsó játékosra nem kerül.

Teafőzés, dzsúszkészítés

Eszközigény: Tea, citrom, méz, cukor, gyümölcslé

Főzzünk enyhe fekete teát (lehetőleg indiai vagy dardzsiling teából), majd kóstoljuk meg ízesítés nélkül és ízesítve is (citrom, méz, cukor)!

Készítsünk dzsúsz, vagyis hidegen és frissen préselt gyümölcslevet könnyen beszerezhető gyümölcsökből (alma, körte, narancs, citrom), és tartsunk ebből is kóstolót! Ha tudunk érett mangót szerezni, abból is kipróbálhatjuk. Vagy legalább megmutathatjuk a gyerekeknek, milyen ez a déli, arab országokban mindennapi gyümölcs.

Versmesék

A három vers három világba visz bennünket. Fedezzük fel ezeket a világokat a versek alapján, majd alkossunk közösen egy-egy mesét! A mesealkotás történhet csoportmunkában, így mindhárom szöveg sorra kerülhet. Történhet frontálisan, közös szövegalkotással is, ebben az esetben válasszunk egyet a három vers közül! A kiinduló mesehelyzetek a szövegek alapján az alábbiak lehetnek.

Dzsekimese

A bőrdzseki, a széldzseki, a pilótadzseki és a motorosdzseki gazdája találkozik. Régi barátok ők, és közös kalandra indulnak...

Dzsamilamese

Dzsamila egy arab kislány, aki nagyon szeret az anyukájának segíteni. Családjával egy déli, napfényes országban élnek, és van egy szép kertjük. Egyszer egy régen várt, kedves vendég érkezik hozzájuk...

Rádzsamese

Messze keleten, Indiában élt valamikor egy nagy hatalmú rádzsa, aki nagyon szerette a teát és a fegyvert. Nem tudta eldönteni, melyik a fontosabb. Mindenkit legyőzött dárdavetésben, de a győzelmét is odaadta volna egy finom, illatos teáért...

DZSÚDÓ

Mi az a cselgáncs?

A jobb oldali történet (33. o.) milyen világba visz bennünket? Mire látunk az ablakon keresztül? Mit csinálnak ott a gyerekek?

Miféle sport lehet ez? A történet címe elárulja: DZSÚDÓ. Az első mondat meg is magyarázza: „A cselgáncs az dzsúdó.” De mi az a cselgáncs vagy dzsúdó? – Ez a történet szorosan kapcsolódik a *Bacsa és a cselgáncs* című történethez (25. o.), ami a cs betű prózája. A kettőt együtt érdemes olvasni, illetve felidézni a cselgáncsról szólót, ha már vettük. A történeteket feldolgozó feladatokat is egymásra építhetjük, összehangolhatjuk.

Idézzük fel a gyerekekkel, mit tudnak erről a sportról!

Szómagyarázat

Eszközigény: Szókérték, számítógép, digitális tábla

Majd olvassuk fel a történetet, vagy ha már jól megy az olvasás, olvassák el a gyerekek némán! Keressenek idegen szavakat, amiket meg kell magyarázni! Gyűjtsük ki a szavakat, előre megírt szókértékeken meg is mutathatjuk mindet! Egy-egy mondattal adjunk magyarázatot:

dzsúdó = cselgáncs, japán eredetű küzdősport

dzsúdó-gi = dzsúdóruha

dodzsó = edzőterem (a japán harcművészetekben)

dodzsem = árammal hajtott kis méretű autó, játék célra (vidámparkban)

pagoda = japán palota, pontosabban: buddhista templomegyüttes része, toronyszerű emlékmű

Keressük meg a *Dodzsó és társai* című tankockán a fenti szavak képi párját, párosítsuk a szavakat a képekkel! Melyik a kakukktojás? Miért? (A dodzsem európai játék, a többi a japán kultúrához tartozik.)

Kattints ide!

Fiúk és lányok

Eszközigeny: Számítógép, digitális tábla

Hogy dzsúdóznak a fiúk és a lányok? Megnézhetjük őket egy versenyen, a *Dzsúdózó gyerekek* című tankocka filmrészletein. Majd beszélgessünk arról, kinek lenne kedve ezt a sportot kipróbálni, ha lehetősége nyílna rá! (Derítsük ki, van-e dzsúdóedzés gyerekeknek a településünkön.)

Kattints ide!